

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. X. De Relationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

ipso Jure hæc nulla sint, an verò validitas, vel nullitas sententiæ, & processus pendeat ab eventu probandæ, & improbandæ causæ, ita, ut probatâ causâ recusationis, declaretur invalidus, improbatâ verò validus. Affirmant ipso Jure nullam esse sententiam, & processum Gloss. in can. quoties 16. V. appellent. caus. 2. q. 6. Marant. de Ord. Judic. p. 4. dist. 16. n. 4. Mynsing. cent. 4. obj. 59. Gall. l. 1. obs. 33. n. 12. Hiltrop. Process. p. 2. tit. 13. n. 30. Vall. hic §. 19. n. 4. §. 5. Zoel. n. 38. Fundantur 1. quia fatius est, ut impediatur, ne quid fiat, quam ut factum postea cum verecundia Judicis recusati retractetur. 2. Quia generaliter sicut inimici, ita quoque suspecti non debent judicare in causa c. secundo 41. §. tertio h. tit. est enim periculosissimum, & à ratione alienum coram Judice suspecto litigare. 3. Quia ipsa suspicionis exceptione proposita, Judicis recusati Jurisdictio ita suspenditur, ut non possit causam committere alteri, nisi de consensu recusantis c. Judex 5. de offic. deleg. in 6. igitur multo minus procedere potest in causa principali, nisi prius discutatur articulus recusationis; cui enim non licet, quod minus est, multo minus licebit, quod majus est.

145 Sed distinguendum est, an causa objectæ suspicionis notoria sit, an verò non. Si primum, ex tali causa factam recusationem Judicis obstare valori actorum satis convenit inter DD. teste P. Wiest. hic n. 154. Si secundum, videndum, an acta illa sint post electionem Arbitrorum, an ante illam post recusationem. Si prius, iterum erunt ipso Jure irrita, arg. c. secundo cit. §. tertio, & c.

cum speciali 61. prin. eod. ubi dicitur, tum de-
mum Judicem recusatum posse uti Jurisdic-
tione sua, cum suspicionis causa intra termi-
num assignatum finita fuerit. Igitur per ar-
gumentum à sensu contrario intra terminum
illum carebit usu Jurisdictionis. Si poste-
rus, Innoc. in c. cum speciali cit. n. 7. Imol.
ibid. n. 18. §. 21. Alex. n. 46. §. seq. Pirh.
hic n. 277. Wiest. n. 154. putant, sic acta à
Judice recusato non esse ipso Jure nulla, sed
valida, nisi interponatur Appellatio, vel alio
modo causa ad alium cum effectu transfera-
tur. Colligitur ex c. super questionum 27. in fin.
de Offic. delegat. ubi a delegato, quando ite
justa recusationis causam non admittit, con-
ceditur Appellatio, & ea solum habentur pro
irritis, quæ post hujusmodi Appellationem
interpositam acta fuerint. Igitur per argu-
mentum à sensu contrario valida erunt, quæ
post recusationem, sed ante appellationem
tamen sunt acta.

Neque obstant Argumenta contraria. 146

Ad 1. major est verecundia Judicis, si actus
ab eo factus declarari debeat ipso Jure nul-
lus, cum hoc arguat ignorantiam Juris, aut
malitiam. Ad 2. Inimicitia, & suspicio fun-
damentum præbent recusationis, non autem
evincunt, quod acta sint omnino nulla. Ad
3. per textum c. Judex cit. acta Judicis recu-
sati non irritantur: imò potius contrarium
ex eo colligitur; dum enim ibi Judex recu-
satus permittitur saltem de consensu recu-
santis causam delegare alteri, sequitur,
quod adhuc habeat Juris-
dictionem.

§. X.

De Relationibus.

SUMMARIUM.

147. Quid sit Relatio?

148. Quomodo cum Appellatione conveniat,
& ab ea differat?

149. Ex quibus causis fieri possit?

147 Quæritur 1. quid sit Relatio? R. Relatio
est Judicis inferioris, in causa de Jure
dubitantis ad Principem missa consultatio, ut
sciat, quid in judicando sequatur. Durand.
Specul. tit. de Relationib. §. 1. n. 1. Ma-
rant. de Ord. Jud. p. 6. tit. de Appell. n. 7.
Vall. hic §. 20. n. 3. Pirh. n. 278. Wiest.
n. 158. Dixi de Jure dubitantis; nam Re-
latio locum duntaxat habet, cum Judex in-
ferior de Jure ob ejus difficultatem, & am-
biguitatem dubitat; tunc enim Papam, vel
Principem consulere potest, cum ejusdem sit
interpretari Leges, cujus est eas condere l.
fin. C. de LL. Si questionem facti ad Su-
periolem referat, non admittitur talis Rela-
tio; quia de hoc non consulere Principem,

150. Quot modis?

151. Requisita, ut legitime fiat.

152. Effectus ejusdem.

sed ipsemet in rei veritatem, & qualitatem
debet inquirere: imò illam ad Superiorem
referens præsumitur non bona fide agere;
quia censetur hoc facere, ut se exoneret, &
judicandi munus evitet. Gloss. in c. intimissi-
68. V. de inquisitionis h. tit. Barbof. ibid. n.
3. Pirh. n. 278. cit.

Quæritur 2. quomodo Relatio con-
veniat cum Appellatione, & ab hac diffe-
rat? R. Convenit tripliciter maximè.

1. Quia sicut Appellatio fit ab inferiore ad
superiorem, ita & Relatio. 2. Sicut pendente
Appellatione ita etiam pendente Relatio-
ne, imò etiam promissa duntaxat, nihil atten-
tari, vel innovari debet l. ex illo 13. C. de
Appell. l. siquis 1. C. de Relat. 3. sicut per
Appel-

Appellationem cognitio causæ devolvitur ad Superiorem, sic & per Relationem, ita, ut apud referentem, seu remittentem esse definat *l. ad Principem 22. ff. de Appellat. Vall. hic §. 20. n. 1.* Differt ab Appellatione, quia Appellatio post, Relatio autem ante sententiam, & quidem non à partibus, sed à Judice interponitur, eaque facta, & admittitur super causa, non ipse superior, sed ad ejus remissionem, seu Rescriptum Judex inferior sententiam profert *l. siquis cit. Gonz. in c. licet 5. de Offic. Legat. num. 5.* Excipiuntur causæ criminales, in quibus prius fertur sententia, ut demum Princeps judicet, an eam sequi oporteat *l. inter pœnas 6. §. deportandi 1. ff. de interd. & relegat. Durand. Specul. tit. de Relation. §. 3. Vall. §. 20. cit. n. 2. Pirh. n. 281.*

149 Queritur 3. ex quibus causis Judex controversiam, vel ejus articulum transmittere ad Superiorem possit? *¶* plures enumerant Abb. in *c. intimasti 68. n. 2. b. tit. Marant. de Ord. Judic. p. 6. tit. de appell. n. 7. §. 8. Pirh. hic n. 279.* 1. quia est causa Superiori specialiter reservata, de qua Judex inferior cognoscere nequit, ideoque eam referre debet ad superiorem Judicem competentem *c. ut debitus 59. in fin. b. tit. 2.* quia Superior tali forma causam alicui delegavit, ut ea cognita, & instructa ad ipsum remittatur *c. licet 5. de Offic. Legat. c. cum Bertholdus 18. de sent. & re judic. c. ut nostrum 56. b. t.* 3. quia causa est valde ardua, & dubia, & propterea Judex inferior consilio Superioris indiget. Ex his solum tertius modus ad Titulum presentem spectat; nam prioribus duobus modis accepta Relatio potius Reservatio dici debet.

150 Potest autem hoc tertio modo Relatio fieri dupliciter. 1. simpliciter prout olim juxta Canones in magna Judicum ignavia, vel timiditate fieri solebat *c. dudum 22. de elect.* 2. addita declaratione opinionis ejus, in qua est referens. Utriusque modi Relationes olim in frequenti fuerunt usu; novissimo tamen Civili *Auth. novo Jure c. de Relation. & Novell. 125. c. 1.* ab Imp. Justiniano fuerunt sublatae, & constitutum, ut causa perfectè examinata per sententiam laram terminetur ab ipso Judice, & executioni mandetur, nisi ab ea fuerit appellatum. Earum loco hodiernis moribus recurri frequenter solet ad Jurisperitos, & Academica istorum Collegia, horumque exquiri consilium: quod donec reportetur, perinde ut Relatione Principi presentata, quasi suspensa Jurisdictione, circa causam nihil innovatur. Vall. hic §. 20. n. 5. Brunnem. in *l. siquis 1. C. de Relationibus.* Jure Ecclesiastico Relationum usus retentus est, quamvis sit minus creber. Wiest. hic n. 159.

151 Queritur 4. quomodo Relatio causæ ad Principem fieri debeat? *¶* ut debito

modo hæc fiat, plura requiruntur. 1. ut plenam vel totius causæ, si de tota causa sit dubium, vel articuli, de quo dubium est, instructionem, propositis omnibus facti circumstantijs, & allegationibus utriusque partis contineat *l. siquis 1. C. de Relation.*

2. Si dubitetur de tota causa, simul mitti ad Principem debent Acta *l. fin. c. eod.* si de articulo tantum, solum ille, de quo dubitatur, excerpendus, & ad Principem mittendus est, non verò totus Processus, ne illius inspectione nimium fatigetur, Pirh. hic n. 280.

3. Relationem, vel Copiam, sive Exemplar illius edere prius partibus debet; alias eidem fides non adhibetur *c. intimasti 68. b. tit.* Ratio est, quia Judex posset non bene informare Superiorem de causa, tacendo veritatem, vel exprimendo falsitatem. Hinc si Relatio partibus edita non videatur vera, vel sufficiens, eam refutare, & appellare possunt *l. siquis 1. & l. seq. C. de Relat.*

4. Copia hæc tradi debet in forma Authentica, ut non possit immutari *c. quoniam 11. de Probat.* nempe manu Notarij, vel aliorum duorum virorum honestorum scripta, vel authentico sigillo munita. Abb. in *c. intimasti cit. n. 1.*

5. Utraque pars in Relationem ipsius editam consentire debet *l. super 2. & ibi Gloss. V. probantur C. de Relat.* Sufficit autem, si non contradicant Relationi; quia tacens consentire videtur, si consentire nolens contradicere deberet. Si una tantum pars consentiat, altera contradicat, Relatio fidem non facit, nisi ea, quæ referuntur, ex actis cognosci, probarique possint. Abb. *l. cit. n. 2. in fin.*

Queritur 5. quis sit Effectus Relationis? *¶* Effectus Relationis est, quod fitur per Appellationem, ita & per Relationem Jurisdictio inferioris Judicis suspendatur; nam si iste causam referendam esse decrevit, ex eo tempore circa causam illam Jurisdictio illius quiescit, seu suspensa est, ita, ut ea pendente nihil innovari, vel attentari debeat, nec de causæ meritis inquiri, donec Superior consulatur, & ipse, vel ejus Successor responsum dederit *c. licet 5. de Offic. Leg. l. ex illo 13. C. h. tit. Host. in Summ. hic num. 3. Durand. ibid. §. 5. Pirh. n. 282.*

Procedit autem hoc solum, nisi partes consentiant; nam de partium consensu, si Relatio promissa, nondum tamen sit facta, Judex causam reassumere, eamque iterum cognoscere potest, ut notat Gloss. in *c. licet cit. V. transfulerat*, Host. Durand. Pirh. *l. cit.* Ad didi ante factam Relationem; nam postquam Relatio, seu Causa instructa Principi est presentata, tum neque cum partium consensu Judici cognoscere, aut quidpiam immutare concessum est, ne illudatur Principi, ut colligitur ex *c. bona 4. de Postul. Prælat.* & notat Abb. in *c. licet cit. n. 3.*